

יואל כרמלי, ילד שבועיים. מדוע

אני במצוקה, עיורו לי, ביקש ראוּבֵן כרמלי, אביו של יואל בן ה-13 וחצי, הנער החולה במחלת-הנפילה, שעיקבותיו אבדו לפני שבועיים. בחברת אשתו, מרים, אף היא חולה במחלת-הנפילה, ושלושת ילדיו הצעירים, ישב השבוע כרמלי בסלון ביתו בגיבעת-שמאל, הם מקשיבים לכל מהדורת-החדשות, לשמוע אם מבקשת המישהי שרה המציבור לגלות עירנות ולסייע באיתור בנו, הם מבטיים מחלון ביתם הצופה לפרדס, כדי לראות אם המישהי שלחה את אנשיה למסע החיפושים, אך אינם רואים מאומה. „אנחנו לא נחשבים לאנשים מספיק

אפילפטי, הסובל מליקוי מוחי, נעלם לפני אין המשמרה עורכת חיפושים אחריו?

את ההכרה כאילו הוא מת לי בידיים, זה היה הרבה יותר מועזע וגרם לי לאבד את העשתונות. בבית-החולים שוב צעק יואל ונתקף בעוויות. עיניו התגלגלו בחוריהן, קצף עלה על שפתיו והאבחנה החד-משמעית היתה: התקף אפילפטי. מאז חזרו שוב ושוב להתקפים. הרופאים קבעו שעל יואל לבלוע תרופות מדי יום כדי למנוע אותם.

גם יעקב חלה באותה המחלה, וכל עומס הטיפול נפל על כיתפי האב, שנותר האדם הבריא היחידי במשפחה. בימים שבהם הוא נאלץ לטפל בילדיו ובאשתו החולה בבית, או לנסוע עימם לביית-החור לים, לא נהגו מעסיקיו במקום-העבודה להעיר לו על כך שאיחר או לא הופיע לעבודה.

כשיואל היה בן 8 קבעו מוריו בבית הספר היסודי שבו למד, שאינו יכול להמשיך במיסגרת זו. על ההורים, כך אמרו המורים, למצוא לו מיסגרת אחרת, בכיתה שיש בה חינוך מיוחד. מכיוון שלמישפחה כרמלי נוספו עוד שתי בנות, חיה ונטאלי, שאף הן נפגעו במחלה, החד

אין זו הפעם הראשונה שבה משועים מרים וראובן כרמלי לעזרת מוסדות ציבוריים.

„עכשיו אחרי שיואל נעלם, דואגים לנו העובדים הסוציאליים מהשכונה. אומרים ההורים, אך בעבר, כשביקשו עזרה, נידחו: „העובדת הסוציאלית אמרה שִׁי אנחנו צעירים, ולכן יש לנו הכוח לדאוג לעצמנו.“

מרים, 33, נולדה בהונגריה. שני הוריה, נכים מרדיפות הנאצים, היגרו עימה לישראל, בקריית-ים, הסמוכה לחיפה. היא פגשה בבעלה ראוּבֵן, שהוריו היגרו מִרֵאליה. הוא גדל במשפחה הרוסה — אחרת היא חולת-נפש ואביו אדם אלים.

ראובן ומרים

חשובים, אמרו ההורים. זכורים להם היטב החיפושים הקדחתניים שערכה מישרה אחרי הנערה האוטיסטית שלר מית, שנעלמה מבית-החולים איתנים לפני שנה בדיוק. גם בנו, יואל, אושפז עד לפני שנתיים במחלקת-הילדים שבבית-החור לים הפסיכיאטרי איתנים.

בית-הספר לחינוך מיוחד אורז בגיב עתיים, שבו לומדים גם יואל וגם שלושת אחיו הצעירים — הצעירה שבהם בת 6 היא אוטיסטית, והאחרים סובלים מפגם שיכלי אורגני, המתלווה אל מחלת-הנפיל לה החמורה שלהם — לומדים עוד ילדים ממישפחות מכובדות.

דעות

קדומות

במישפחת תל-אביב כעסו על שכתב הטלוויזיה, שדיווח על העל-מותו של יואל כרמלי, קבע בדבריו שהמישפחה לא מיהרה לצאת לחיפושים. דובר מישפחת תל-אביב מיהר לדווח שמייד עם קבלת הידיעה יצאו שוטרים ממישפחת-מסובין לחיפושים.

לידברי ההורים, אמנם הגיעה מייד אחרי תלונתם ניידת לרחוב. ברשות ה שוטרים היה כלב-גישוש, והם המתינו למפעילו, לגשש, שאיחר, לבסוף הם איב דו את סבלנותם ונסעו מהמקום מבלי לשוחח עם ההורים המואגים. רק אז הופיע הגשש, וגם הוא עזב, כי הכלב לא היה במקום.

„אף אחד לא ביקש בגד של הילד, כדי שהכלב יריח ויוכל לצאת לחיפוש, אמרו ההורים. „אנחנו ממשכים להתמתן לבד בבית, ומבטיים כל הזמן בדלת. אולי יבוא סוף-סוף שוטר ויכנס אלינו לבית.“

שבועיים אחרי היעלמו של יואל הוא אינו הוזכר עוד בכלי-התיקשורת. הציבור אינו ער לדומה במחלולת בבית-המישי פחה ואינו מסייע בחיפושים.

כשנעלמה לפני שנה הנערה האוטיסטית טיה שלומית היה המצב שונה. בכל מה דורת-החדשות פרסמה תמונתה, והמישהי טרה נעזרה בחיפושהי בהודעות הטלפון גיות של הציבור.

אך גם אז לא התערב פסיכולוג מישי-טרתי או אישי-מיקצוע רפואי כדי לסייע למישפחה, והדבר מעורר תמיהה. מלבד גביית-העדות מפי ההורים לא שוחח עימם פסיכולוג מישיפחה, שיכול היה לגלות פרטים מישיפחה במציאת הילד החולה. משאבים עצומים הושקעו בחיפוש אחי רי שלומית: מסוקים, צילום שטח-החור פושים בסירטי אינפרה-אדום, גיוס כיתות תלמידים מבתי-ספר, שוטרים וחיילי מישי-מרהגבול סרקו איזור נרחב בהרי-ירושלים ויצאו לבדוק כל ידיעה טלפונית שהגיעה למטה החיפושים, אך לא הלכו דבר. שלומית לא נמצאה, תיקי-החיפוש נסגר, אך מישפחתה ידעה לפחות, שבע שה מאמץ קדחתני למציאתה. בני-מישפחה נו של יואל כרמלי, הורי הילדים החורי גים האחרים, הלומדים בבית-הספר אורזם ותורו יתר הילדים החריגים בארץ, למדו

מתתינים לגופה

ליטו המטפלים הסוציאליים בחיפה להר ציא את יואל מהבית, הוא נשלח לאישי פון בבית-החולים הפסיכיאטרי איתנים ליד ירושלים.

ילד בודד

ועצוב

באותה התקופה הורע מצבה הכלי כלי של המישפחה. הם נאלצו למי כור את הדירה והריהוט כדי לממן את הטיפול הרפואי בילדיהם. הילדה הקטנה, נטאלי, אושפזה מייד אחרי לידתה במחלקת-הילדים בבית-החור לים רוטשילד, משום שלא יכלה לשתות חלב פרה, וסבלה מהתייבשות.

כעבור שישה חודשי-אישפון, כשביקשה האם להחזיר את בתה אליה, הראה הרופא לאב מיכתב חתום עליידי העובדת ה סוציאלית, ובו הוראה להוציא את הילדה מרשות הוריה ולדאוג לה לסידור במוסד. ההורים איכדו את עשתונותיהם והפעיר (המשך בעמוד 50)

שהתפרצויותיו שיבשו את החיים בבית. ראוּבֵן פגש שוב במרים אחרי ששוחי ררה מאישפון של שלוש שנים בבית-החור לים הפסיכיאטרי חזרע.

גם מחלת-הנפילה שבה היא לוקה, וגם התרופות שהיא בולעת מדי יום, כדי למנוע התקפים, לא הרתיעו אותו מלהי נשא לה.

שניהם גדלו בבתים הרוסים, וחשבו למצוא את אושרם ביחד. לידת בנו הבי כור, ויאל, הסבה להם נחת רבה. באותם ימים עבד ראוּבֵן בהעשיה הצבאית, סמוך לחיפה, ומהמשכורת שהרוויח הם הצליחו לרכוש דירה ולרהט אותה. הלפו שנתיים ונולד להם בן נוסף — יעקב.

כשיואל היה בן 3, הוא חלה בדיונטריה והחום הגבוה גרם לו עוויות. האב, שִׁי ראה סימנים כאלה בהתקפי מחלת-הנפיל לה של אשתו, ידע היטב את משמעות התופעה. הוא מיהר עם בנו לבית-החור לים רוטשילד.

„הייתי יכול להיות רגוע כשראיתי את מרים בשעת התקף,“ נזכר ראוּבֵן, „אבל לראות תינוק, שהוא הבן שלי, מאבד

משתי הפרשות: המישפחה אינה מצליחה למצוא ילדים חולים שנעלמו.

יחסה של החברה מטיל על מישפחות אלה עומס נורא: מצד אחד, נחשב ליד חריג במישפחה כישלון של הוריו, די עות קדומות פחדים וסתם אכזריות אנרי שית, מדרבנים את ההורים להפריד את ילדיהם מן הקהילה שבה הם חיים ולש לוח אותם למוסדות.

מהצד השני, אין הם יכולים לסמוך יתר על המידה על עזרת המדינה — במוסדות הקיימים אין די מקום לכל הילדים החריגים שחיים בארץ. מוסדות אלה ערוכים, בדרך-כלל, לטפל בילדים בני גיל מסויים בלבד, לכן יש להחליף את המוסד מדי כמה שנים. המישפחות גם חיות בדאגה מתמדת מפני הצפוי לילי דיהם כשאלה יתבגרו והוריהם יודקנו או ילכו לעולמם.

כשקורה אסון וילד חריג נעלם או נפטר, כתוצאה ממחלה או מתאונה, נשי ארת המישפחה בודדת בצערה. אחרים נוטים, לא פעם, לראות כטרגדיה סיומה של דרך-ייסורים.